

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Commentaria Vetustissima & profundissima Super Canticvm Canticorum Salomonis Qvod Hebraice Dicitvr Sirhasirim

Wolbero <de Sancto Pantaleone>

Coloniae Agrippinae, 1630

Versvs IV. Introduxit me Rex in cellam vinariam, ordinavit in me
charitatem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10027

ranti, propter eam quæ inde ei confertur salutem, sine fine vegetantem & reficientem.

Quem verò effectum huius fructus dulcedo & suauitas habeat, quid sublimius & perfectius pariat subdendo manifestat.

VERSUS IV.

Introduxit me Rex in cellam vinariam, ordinauit in me charitatem.

Effectus Introductionis huius processit ex causa benè placētis & ideo magno mentis studio suscepti fructus, quia quo plus Dei præcepta appetuntur, tanto amplius ad maiora semper appetenda, amore diuino intromittuntur. Fructū quidem illum qui profluxit, & adhuc profluit de illâ gloriosâ & excellentissimâ arbore Domino Iesu Christo non omnes æqualiter accipiunt: quia alius istum, alius illum, iuxta quod sapit & diligit accipit.

Isti enim magis sapit & placet virtus patientiæ, illi obedientiæ; isti humilitatis, illi continentiæ; istum magis oblectat sedulitas orationis, illum lectionis ieiuniorū; & in toto virtutum gratiarum diuino munere comparant species.

Est autem quoddam quasi singulare & quasi seorsum in quodâ secreto consistens repositoriū, quod cella nuncupatur, præ sui quadâ angustia, eo quod paucos in suos admittat recessus, vbi est illius fructus dulcedo & suauitas recondita, quæ *latificat cor hominis*, & omnē vitiorū excoquit humorem, Euangelicum

videlicet præceptū de charitatis vtilitate. Quod vini nomine rectè appellatur, quia sicut vinum se purgando, omnem à se reijcit pestiferum, & suo naturali colore omnem noxium excoquit humorē, ita charitatis præceptum, omnem à corde vitiorum fugat pestem, & omnes animi expellit passiones, quia nemo potest & charitatem habere, & malus esse, atque ideo huius plena intelligentia merito nuncupatur cella vinaria.

Illi ergo qui sub illius salutiferæ arboris ramis delectantur requiescere & dulcissimum sanctitatis fructū sine fastidio colligere, ad hanc quandoq; perfectionem peruenient, vt sine obstaculo cellam vinariam intrent, quia non est eis hæc via angusta, quibus occlusa funditus est mundanæ voluptatis via, lata & spatiosa. Angusta enim est huius præcepti via, quia difficilis videtur multis & laboriosa cum dicitur, *diligite inimicos vestros, benefacite his qui oderunt vos.*

Sed quia à multis Sanctis legimus obseruatum, non est difficile hoc præceptum nisi his, qui nondū perfectè gustauerunt dulcedinem fructuum, id est, mandatorum diuinorum. Hæc est ergo cella vinaria perfectis, & angustam viam liberè intrantibus, suauiter sapiens, & ob hoc perceptibilis diuini præcepti intelligentia de charitatis excellentia.

Verum quia ipsa charitas in diuersa respicit, necessarius est in eâ

M ordo

Præceptum
Euangelicū
de charitate
vino cō-
paratur &
quare.

Angusta via
quæ sit.

Matth. 5.

Fructus spiritalis in-
æqualiter à
nobis parti-
cipantur.

Cella quid
sit; & quid
per eam
significetur.

103.

Ordo in cha-
ritate tri-
plex est.

ordo attendendus, vt scire possit
quo loco sit ponendus, quiuis affe-
ctus, & quis prior, quis posterior
accipiendus. Vnde cum præmisisset
*introduxit me Rex in Cellam vinar-
riam, subdit, & ordinavit in me chari-
tatem.* Iste enim est ordo sanctæ di-
lectionis, vt primo Deum, deinde
proximum, postremo & ipsum ini-
micum diligamus. Necessarius
nempe est ordo iste, quia impossi-
bile est vt quis diligat proximū, vel
quod difficilius est inimicum, nisi
diligat Deum, dum istorum dile-
ctionis causa sit dilectio Dei, fiatq;
hoc modo possibile quod fuit impos-
sibile. Quod enim necesse est
esse, impossibile est nō esse, & quod
necesse est non esse impossibile est
esse. Est autē necesse esse amorē Dei
vbi est amor proximi, quia nemo
diligat proximū propter Deum, nisi
diligat Deū: necesse est autē nō esse
amorē Dei, vbi non est amor proximi,
iuxta Iohannis vocē, quia *qui nō
diligat fratrem suum quem vidit, Deum
quem non videt, quomodo potest diligere.*
Non verò semper necesse est nō esse
amorem Dei, vbi non est amor ini-
mici, quia potest contingere vt dili-
gens Deum, non habeat inimicum
quem diligat propter Deum: si au-
tem habet, tum necesse est non esse
amorem Dei, vbi non est amor ini-
mici, quia probat se non diligere
Deum, qui non vult diligere ini-
micum propter Deum.

Ad dilectio-
nem proxi-
mi necesse

Videtur ergo ordo iste, vt dictū
est, esse necessarius, quando decer-

nitur impossibilem esse dilectionē
proximi, nisi præcedat dilectio Dei,
secundum illum tamen amorē qui
est secundū Deum, non qui secundū
sæculū. Amor quippe sæculi est
absq̄ue amorē Dei, quia ille secundum
carnem, iste secundū spiritum.

Est autem duplex modus dile-
ctionis secundum carnem, vnus qui
omnino contra Deum est, sicut est
malorum pro iniquitatis commu-
nitione inuicem se diligentium, alter
verò qui non est contra Deum sicut
est parentum, cognatorum, & ami-
corū, cui tamen amor præponen-
dus est semper amor Dei & propter
Deum amor cuiusq̄ue proximi. Sed
primus modus secundum carnem
omnino à præsentī alienus est, loco,
quia inordinatus est totus Deoq̄ue
contrarius. Alter verò qui non est
contra Deum, à præsentī non ab-
horret loco, si tamen sit ordinatus,
quia si plus in eo diligitur homo
quam Deus tunc est inordinatus.

Potest autem non absurdè acci-
pi, vt dicamus geminum esse ordi-
nem charitas, vnum in Deo, alterū
in proximo: scriptum est enim, De-
us charitas est: in hac autem chari-
tate quæ Deus est, ordinem debet
discere, scire, & intelligere Ecclesia,
siue quælibet sancta anima vt pri-
mo loco dicat Patrem quasi vocē,
secundum filium quasi ex voce
verbum, tertio Spiritum Sanctum
quasi ex voce & verbo procedentē
rationē. Non autem eo sensu dicat,
quasi aliquis sit gradus in Trinitate,
quod

rio præce-
dere debet
dilectio Dei

Dilectio se-
cundū carnē
duplex est.

1. Ioh. 4.

In sancta Trī-
nitate gra-
du s non est

quod impium est dicere, sed vt charitatem illam, id est Deum, quę debet diligere ex toto corde, totā animā, totā virtute, vnum idemque in substantiā, distinguat in personis isto ordine vocabulorum.

Dilectio Dei quo ordine distinguitur.

Ipsa verò dilectio hoc ordine distinguitur, vt primo toto corde, deinde totā animā, postremò totā virtute Deus diligatur, toto corde diligatur credendo, totā animā confitendo, totā virtute operando.

In proximi verò dilectione per singula præcepta legalia, quę sequuntur, charitas ordinatur: nam nō aduideri, non homicidium facere, non falsum testimonium dicere, honorare Patrem & Matrem, &c. per ordinem Decalogi, ordinata suo quęq; loco charitas est. Quo

Ordo dilectionis proximi.

modo etiam vel quo affectu, diuersæ in Ecclesiā personæ diligere debent, charitas ordinatur, quia alio ordine diligere debet fidelis amicus, alio ordine charissimus filius, alio ordine parentes, alio ordine frater germanus, alio ordine coniunx, alio ordine à Domino seruus, alio ordine à seruo Dominus, alio peregrinus, alio agnitus, alio Sacerdos, alio propinquus & proximus. Nam largiri necessaria egentibus, visitare infirmos, vel carceri mancipatis, consolari indigentes, & iniusto iudicio oppressus, sepelire mortuos, corrigere prauè agentes, adiuuare in aliquo labore fratres, erudire minus scientes, vel si qua alia vtilitati proximorum sunt necessaria impē-

Officia charitatis.

dere, omnia profecto sunt ordinabilia sanctæ charitatis officia.

Meritò ergo mens sancta à Rege Sponsoque suo in cellam introducitur vinariam, hoc est diuinorum præceptorum intelligentiam, quando dulcedine gratiæ ipsius debriata intelligit tam multipliciter ordinatam impendendæ charitatis diligentiam. Vnde cum tantā huius vini inebriantis fortitudine affecta est, vt ab omni mundanā delectatione quasi insensibilis remaneat, & pro immenso taliter ordinatæ charitatis desiderio, non tantum obstupescat, sed etiā languescat, quoddā sibi solatiū huius languoris efflagitans subsequitur dicens. *fulcite me floribus.*

VERSVS V.

Fulcite me floribus, stipate me malis, quia amore languo.

QV I D sunt flores, nisi animæ boni operis primordia proferentes, & cœlesti desiderio redolere incipientes? quid verò sunt mala nisi animæ de inijs bonorum operum diuinæ gratiæ nutrimento perfectionem iam tenentes, quasi de floribus ad fructum proficientes? Quæ ergo amore diuino languet, quær it fulciri floribus, stipari malis, quia cum nondum eum quę tam ordinatè toto corde, totā anima: totā virtute, hoc est fide, cōfessione, operatione diligit, videre sicuti est nō præualet, magna ei tamē consolatio est, quod proximorum nunc inchoantium, nunc perfectorum pijs prouectibus lætatur.

Quid per flores & mala intelligatur, quibus sponsa petit fulciri pro solatio contra languorem ex immensa charitate prouenientem.

M 2

Habet